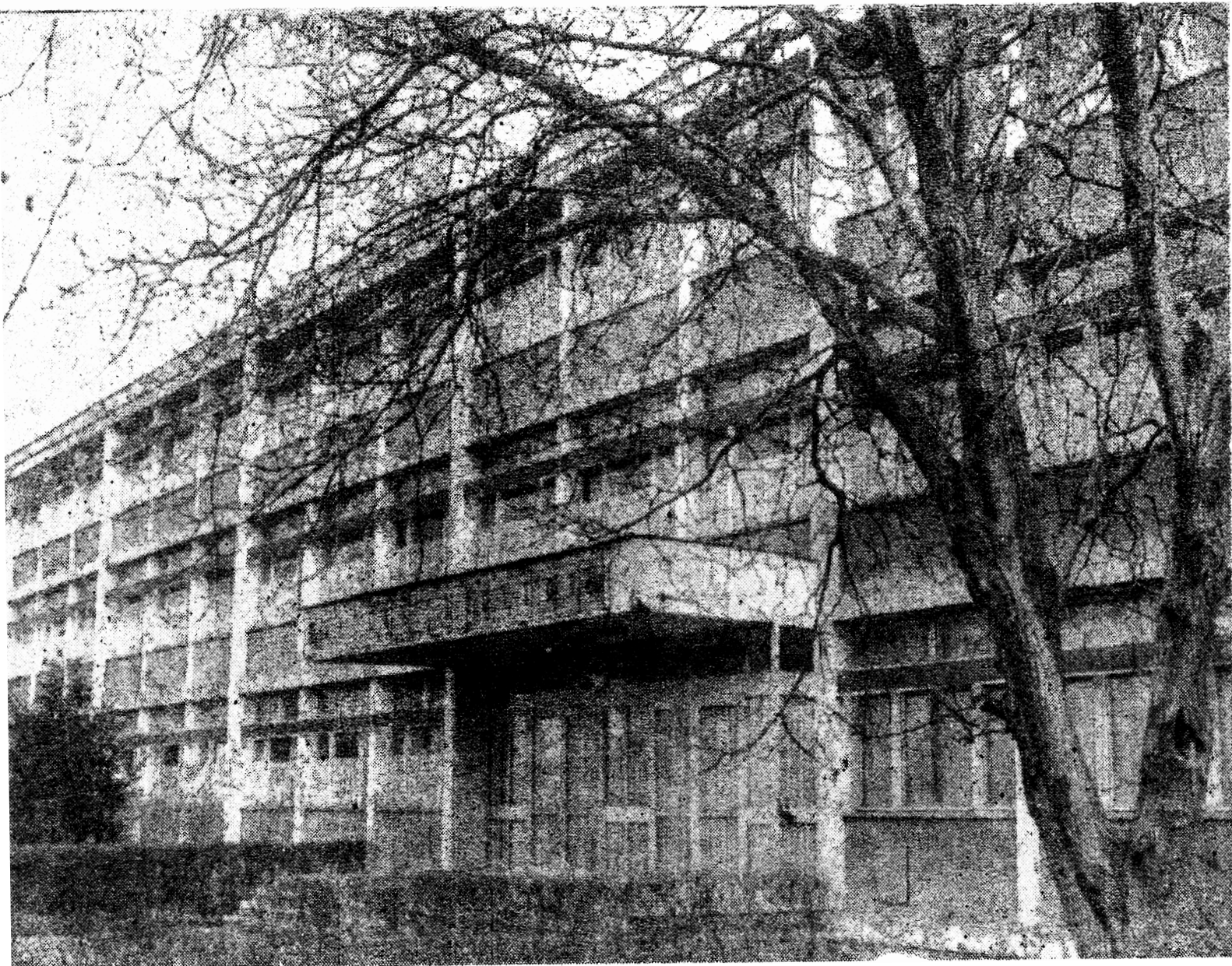

ORIZONTURI

REVISTA A LICEULUI SANITAR BACAU

3

1982 — 1983

ORIZONTURI

REVISTĂ A CERCURILOR DE ELEVI
DIN LICEUL SANITAR BACĂU

Nr. 3
1982—1983

În activitatea politică educativă de formare a omului nou, de educare a tineretului, un rol important revine școlii, învățămîntului de toate gradele. Începînd de la învățămîntul preșcolar și pînă la învățămîntul universitar, copiii, tinerii trebuie crescuți și educați în spiritul dragostei de patrie, al devotamentului față de socialism, față de partid, în spiritul muncii, înarmîndu-i cu cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane. Școala de toate gradele trebuie să formeze un tineret revoluționar, pasionat, îndrăzneț, gata de orice sacrificiu pentru interesele patriei, ale socialismului, pentru apărarea independenței țării, pentru pace.

NICOLAE CEAUȘESCU

C. D. Rosenthal
„România
revoluționară“

Țară și istorie

*Mai înii, dincolo de cuvinte,
Țara noastră e pămîntul
În care ne îngropăm morții
Și pe care eu sînt*

*Pe urmă, dincolo de amintiri
Țara noastră e o primăvară
În care am văzut că sîntem
Pentru prima oară.*

*E lung anotimpul acesta
De începuturi de lume,
Cireșii permanent înfloresc
Cu flori de spume.*

*Nici n-apucară bine plugurile
Să scoată-n soare alte oseminte
Că iar au trebuit să moară
Bărbații noștri, spre-aduceri
aminte.*

*Ei sînt prilej de povestire
La gura sobei pîlpîind
Precum și o imagine solemnă
Ce trebuie să o păstrăm în gînd*

*În lacurile munților noștri
Se oglindește soarele-n amiază
Ca să-l avem tot mai aproape
Și să ne țină conștiința trează.*

VAȘILE BAGHIU

TINEREȚEA REVOLUȚIONARA A TOVARAȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Încercăm cu respect și admirație să conturăm în contextul luptelor revoluționare ale anilor 1933—1944 portretul unui tânăr care peste ani avea să devină secretar general al P.C.R., președintele R.S.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În 1933, când lua ființă Comitetul Național Antifascist, a participat la eveniment împreună cu alți tineri Nicolae Ceaușescu, ales apoi în conducerea organizației pentru activitatea sa revoluționară, întrucât era cunoscut ca activist sindical remarcant pentru participarea sa la greve și demonstrații și pentru înflăcăratele discursuri rostite la întrunirile sindicale.

Participând la ședința de constituire a Comitetului Național Antifascist, tânărul Nicolae Ceaușescu a luat cuvântul vorbind despre pericolul fascist și despre sarcinile de viitor care stăteau în fața organizației în sensul luptei hotărâte împotriva acestui flagel.

În anul 1934, manifestându-se activ în conducerea Comitetului Național Antifascist, militantul Nicolae Ceaușescu a fost arestat în numeroase rânduri și înaintat spre a fi judecat de Tribunalul militar al Corpului II Armată, fiind acuzat de activitate revoluționară printre muncitori pentru participarea sa constantă la întrunirile organizate în Capitală de Comitetul Național Antifascist, întruniri a căror tematică era de interes național și patriotic.

În iunie 1934 a fost arestat de organele represive din Craiova. Motivele erau: Comunistul Nicolae Ceaușescu luase asupra sa sarcina de a duce la Craiova protestul muncitorilor din București, care cereau încetarea samavolnicilor antimuncitorești, stingerea procesului intentat conducătorilor ceferiști și petroliști arestați în 1933 și eliberarea lor. Găsind asupra sa și a altor trei tineri care îl însoțeau 22 de mojiuni de solidaritate, organele polițienești l-au predat Parchetului Tribunalului din Dolj.

Organele de anchetă nu i-au putut dovedi culpabilitatea și au fost obligate să-l pună în libertate. Adăugându-se unei arestări și anchetări anterioare (în noiembrie 1933) pentru îndemn la grevă printre muncitorii unei întreprinderi din București, conducerea Tribunalului craiovean a înaintat autorităților Ministerului de Interne o notă în care se arăta: „Vă semnalăm în vederea luării măsurilor de rigoare pe comunistul Nicolae Ceaușescu...”

Aceste măsuri de rigoare însemnau urmărire și persequție necontenită. Comunistul Nicolae Ceaușescu a acceptat consecințele „măsurilor

de rigoare“ ca pe o datorie a sa, călindu-se la școala aspră a activității conspirative a partidului. La 20 septembrie 1944 a fost arestat, cercetat, calificat ca „agitator comunist periculos“ și trimis apoi sub escortă în satul natal. „Cu cătușe în mâini expulzatul era trimis din post în post. Noaptea dormea chircit undeva legat și flămînd, tratamentul la care era supus depindea de dispoziția celui ce-l avea în pază“. În scurt timp însă tânărul părăsește domiciliul impus forțat, revine în București și se încadrează cu devotament în activitatea revoluționară a Partidului Comunist. Avîntul mișcării muncitorești revoluționare din anii crizei economice (1929—1933), marile acțiuni greve și revendicative ale maselor populare al căror apogeu l-au constituit luptele de clasă din ianuarie—februarie 1933 au adus în viața social-politică a țării o serie de elemente noi. Măsurile clasei dominante luate contra muncitorilor au fost drastice. Legea pentru „apărarea ordinii de stat“ promulgată în aprilie 1934 a generat numeroase dizolvări de organizații muncitorești, înscenări și procese politice.

P.C.R. a acordat o atenție deosebită muncitorimii petroliste din Valea Prahovei, care prin excepționala ei combativitate revoluționară reprezenta unul din detașamentele de frunte ale proletariatului român. Sarcina de răspundere politică pe care conducerea P.C.R. a încredințat-o în toamna anului 1935 tânărului muncitor comunist Nicolae Ceaușescu, aceea de secretar al Comitetului regional Prahova al Uniunii Tineretului Comunist, avea în vedere necesitatea lărgirii și întăririi activității antifasciste în rândurile oamenilor muncii din această regiune.

La sfîrșitul unei acțiuni care avea drept scop înființarea de noi organizații locale ale U.T.C. și ale blocului pentru apărarea libertăților democratice, tovarășul Nicolae Ceaușescu este arestat în comună Ulmi județul Dimbovița în ziua de 15 ianuarie 1936 împreună cu alți tineri militanți antifasciști.

Inverșunarea anchetatorilor avea drept vrăjmaș curajul și cuteganța unui tânăr care credea în convingerile lui politice. În actul de acuzare se menționa că: „este culpabil de faptul de participare la asociațiuni secrete prin aceea că, făcînd parte din partidul Uniunea Tineretului Comunist, partid dizolvat, cu intențiune culpabilă și bună știință în scop de a eluda dispozițiunile legii...” Procesul a început în ziua de 27 mai 1936, după o anchetă prealabilă de aproape cinci luni realizată prin șantaj, insultă, bătaie, intimidare, presiune mo-

rală și psihică chipurile pentru a procura probe incriminatorii. Anchetatorii nu i-au putut însă afla nici măcar numele tinărului revoluționar, fiind nevoiți să apeleze la sprijinul agenților Siguranței din București pentru a-i stabili identitatea.

La acest proces de la Brașov, avocații apărării au făcut numeroase demersuri pentru a-l aduce pe comunistul Nicolae Ceaușescu în sala de dezbateri (jurații Tribunalului au căutat diferite motive pentru a-l înlătura de la dezbateri), dar acestea s-au dovedit a fi zadarnice. În cea de-a noua zi a memorabilului proces de la Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost condamnat la doi ani de închisoare, 2000 de lei amendă și un an de interdicție de a părăsi satul natal. Intemnițarea luptătorului comunist la Doftana se înscrie ca un fapt semnificativ, de mare însemnătate în contextul de rezistență internă a colectivului de deținuți politici revoluționari. În temniță s-a impus activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu prin lupta sa împotriva represiei, a practicilor samavolnice folosite de administrație, pentru reintroducerea și respectarea regimului politic. În timpul acțiunilor colective pe culoare, întunecate ale Doftanei a răsunat cuvântul dîr al comunistului Nicolae Ceaușescu. Cu aportul însemnat al acestuia, organizația de partid din închisoare a folosit ca mijloc însemnat de acțiune împotriva bătăii, maltratării, organizarea corurilor de protest colectiv, mai ales în timpul nopții, fapt care a impresionat populația din împrejurimi, determinînd lărgirea mișcării de sprijin și solidaritate cu luptătorii comuniști și antifasciști întemnițați. În decembrie 1938, cînd se elibera de la Doftana, tovarășul Nicolae Ceaușescu a luat de îndată legătura cu organizația locală a P.C.R. din București. Apreciînd măsura dizolvării organizației de tineret drept o greșală politică, P.C.R. a hotărît la începutul anului 1939 constituirea Comisiei Centrale de reorganizare a Uniunii Tineretului Comunist, secundată de comisii de reorganizare locale, pe fabrici, întreprinderi, sectoare, orașe. În fruntea Comisiei locale de reorganizare a U.T.C. din București, conducerea l-a desemnat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Activitatea comunistului Nicolae Ceaușescu a determinat conducerea P.C.R. să-i creeze posibilitatea de a lua parte la cursurile școlii superioare de partid, care a funcționat conspirativ la Ploiești în perioada 26 iunie—20 iulie 1939.

Pentru activitatea sa, Nicolae Ceaușescu este iar condamnat la 22 august 1939 la trei ani de închisoare, trei ani de interdicție, 20 000 de lei amendă și 5 000 de lei cheltuieli de judecată. N-a putut fi însă depistat de către organele de poliție și securitate decît în ziua de 29 iulie 1940, într-o casă conspirativă a partidului situată în str. Bibescu Vodă nr. 19. A făcut mai întîi carantina obligatorie a Văcăreștilor, înainte de a fi încarcerat la Jilava, întrucît închisoarea de la Doftana a cedat cutremurului din 9—10 noiembrie 1940, prăbușindu-se peste su-

tele de deținuți politici, comuniști antifasciști. Nici cele peste 18 luni de deținuție în celele subterane umede și igrasioase nu au reușit să-l demoralizeze pe comunistul Nicolae Ceaușescu.

Ca urmare a organizării unor legături între mișcarea antifascistă dinafara închisorii și militanții ei închiși, Nicolae Ceaușescu este transferat la închisoarea din Caransebeș. La începutul lunii august 1943 i se expira termenul de deținuție. Însă la 21 iulie 1943 a fost transferat la lagărul de concentrare de la Tg. Jiu. În Ordinul Ministerului de Interne există următoarea justificare: „Comunist notoriu“. O caracterizare care spune însă totul! Cu ajutorul tovarășilor din conducerea partidului comunist, care au făcut presiuni neconținute pe îngă administrația lagărului, Nicolae Ceaușescu este eliberat la 4 august 1944.

Avea să participe cu toată forța și elanul său tineresc la marea Insurecție de la 23 August 1944.

Sub deviza „Totul pentru front, totul pentru victorie“, mii de membri și activiști ai U.T.C. au cutreierat orașele în cadrul „săptămînilor armatei“ făcînd colecte de bani, alimente, îmbrăcăminte, medicamente și alte obiecte necesare frontului. Printre acești tineri s-a aflat și tovarășul Nicolae Ceaușescu ales în funcția de secretar general al Uniunii Tineretului Comunist.

Anul acesta s-au împlinit în martie 9 ani de cînd în prezența zecilor de reprezentanți ai poporului, au răsunat cuvintele: „Jur să slujesc cu credință patria, să acționez cu fermitate pentru apărarea independenței, suveranității și integrității țării pentru fericirea și bunăstarea întregului popor pentru edificarea socialismului și comunismului în Republica Socialistă România“. Jurămîntul președintei R.S.R. s-a transformat în permanentă deviză de lucru și România a progresat mult de la instituirea primei legislaturi a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Această perioadă de 3 287 de zile a fost un imens depozit de energie investită în atîtea și atîtea realizări de prestigiu. Și tot anul acesta, primul bărbat al țării a împlinit 50 de ani de luptă revoluționară. Îl cinstim în persoana tovarășului Nicolae Ceaușescu pe omul cu o operă pusă în slujba înaltelor idealuri ale progresului și păcii. Suflet din sufletului neamului său, munca și gîndirea sa pilduitoare au devenit simboluri ale națiunii.

Cînd paginile scrise de partid pe drumul construirii socialismului au din ce în ce mai des printre rînduri numele primului bărbat al țării, ne amintim cu pioșenie și dragoste, dar și cu mîndrie, de tinerețea zbuciumată a acestui bărbat, pildă demnă de urmat pentru toți tinerii țării, pentru curajul, dîrzenia, patriotismul și neclintirea sa în lupta pentru afirmarea tot mai puternică a ideilor novatoare ale comunismului.

Ana ANDRIEȘ
Clasa a XII-a B

Trebuie să înfăptuim perseverent măsurile de ridicare și mai puternică a nivelului învățămîntului nostru de toate gradele, îmbunătățind pregătirea profesională, tehnico-științifică a elevilor și studenților în pas cu noile cuceriri ale cunoașterii actuale din toate domeniile, asigurînd cadre de înaltă competență în toate sectoarele de activitate.

NICOLAE CEAUȘESCU

PASIUNEA MESERIEI

Cititoarele revistei „Orizonturi” sînt viitoare cadre medii sanitare, unele vor lucra, deci, chiar în spitalul nostru. Ele trebuie să întru-nească niște calități deosebite, pe care ar trebui să le aibă toți cei care se dedică ocrotirii sănătății oamenilor. Profesiunea aceasta este în egală măsură frumoasă și grea. Pentru a o îndeplini în condiții corespunzătoare se cer slujitorilor ei într-adevăr anumite calități fără de care ar fi necinstit să-ți îndrepti pașii către ea. Mai întii, muncitorul sanitar trebuie să fie animat de o nemărginită dragoste de oameni, să-i placă într-adevăr această meserie, pentru că numai așa poate să facă sacrificiile pe care le cere exercitarea corespunzătoare a ei. Apoi, această profesie cere din partea slujitorilor ei o pregătire temeinică și o muncă ce nu trebuie să cunoască oboseala și nici limite impuse de un anume program, să zicem de opt ore pe zi. Cine nu este dispus să satisfacă aceste exigențe, cinstit ar fi să se orienteze către o altă profesie.

Cele mai multe cadre tinere, eleve ale Liceului sanitar, care-și desfășoară practica în Spitalul județean, fac într-adevăr dovada unei dăruiri deosebite în activitatea pe care o desfășoară. Arată că sînt interesate să învețe cît mai mult, să-și însușească cît mai bine multitudinea de tehnici medicale de îngrijire

a bolnavilor, pe care vor trebui să le aplice în practica viitoare. Dovada o constituie cadrele medii sanitare care au absolvit în anii trecuți Liceul sanitar din Bacău și care acum, la locul de muncă, se achită cu profesionalitate, devotament și pasiune de misiunea ce le-a fost încredințată.

Personal, am fost și sînt adeptul pregătirii pentru această profesie prin sistemul școlarizării postliceale, care asigură cadrului mediu sanitar o temeinică pregătire de cultură generală în liceu și o solidă pregătire profesională în școala postliceală. Sotesc însă că și actualul sistem, printr-o chibzuită folosire a timpului, prin muncă, dăruire și dragoste față de profesia aleasă conduce la formarea unui cadru mediu sanitar cu o cultură generală corespunzătoare și, în același timp, cu o foarte bună pregătire profesională.

În această direcție, de o importanță deosebită este anul de stagiatură de după absolvirea liceului, pe care eievele practice trebuie să-l folosească din plin la desăvîrșirea lor profesională. Să nu uităm că în această meserie nu se poate greși, că o greșeală sau o lacună în pregătirea profesională poate uneori să fie fatală. Poate ar fi necesar ca în acest an să se țină o legătură mai strînsă cu liceul. Este frumos, și moral, și util să nu întrerupi legătura cu învățătorii tăi,

căci este o bucurie și de o parte și de alta să arăți în ce măsură ți s-a împlinit munca desfășurată în școală, fie ca dascăli, fie ca învățăcel. Eu însumi am ținut această legătură cu o parte din dascălii mei.

Unele eleve ale Liceului sanitar se pregătesc să dea examen de admitere în învățămîntul superior medical. Fiecare om trebuie să fie animat de dorința de a se realiza plenar pe tărîm profesional, și mi se pare firesc ca un tînăr căruia-i place medicina ca profesie să dorească să devină medic. Și merită să nu-și precupețească nici un efort pentru a-și împlini acest ideal.

Vreau să subliniez însă că și elevele care nu au posibilitatea să devină medici — numărul posturilor de medici este totuși limitat! — pot avea și ca surori medicale satisfacții pe care poate nici o altă profesie nu le poate oferi. Nu există o mulțumire sufletească mai mare pentru cineva decît lumina de recunoștință din ochii unui semen al tău pe care cu priceperea ta și cu strădania ta l-ai redat vieții, l-ai redat familiei, l-ai redat societății.

Urez tuturor cititoarelor revistei „Orizonturi” succese în viață și în profesie, realizarea celor mai avîntate visuri pe care le nutresc.

dr. Ioan STRUȚU
Director al spitalului județean
Bacău

Cred

*Cred în surisul pur
din privirea copiilor,
în cerul cu stele
și în povestea cu zine și luceferi.*

*Cred în gingășia fulgului
care îmi mîngîie lin pleoapa
coborînd înspre gene,
în scîlpirea de argint
a lacului eminescian
Cred în emoția florilor de cireș
care tremură în lumină de aprilie.*

*În privirea caldă
a omului mare cred,
Cred în răsăritul curat și nobil
al zilei de mîine.*

Marinela MUSTEA
Clasa a XI-a A
Liceul Sanitar Bacău

Eleva Aparaschivei Eugenia, după ce în 1982 a fost clasată pe locul II în concursul pe meserii, în 1983 reprezintă județul Bacău la Olimpiada de limbă franceză

SATISFAȚIA DATORIEI ÎMPLINITE

Olimpiadele școlare și concursurile pe meserii sînt parte integrantă din viața noastră de elev. La fiecare început de an așteptăm cu emoția și nerăbdare aceste examene ale cunoștințelor noastre într-un domeniu de pregătire sau altul.

În liceul nostru se acordă o deosebită atenție criteriului profesional de apreciere a pregătirii practice și teoretice a elevilor. E și normal, deoarece întreaga noastră activitate profesională reclamă colaborarea permanentă cu bolnavii pe care trebuie să-i îngrijim. Putem spune că noi vom munci cu OAMENII și aici greșelile ni la judecă mai întîi de toate conștiința fiecăruia de OM între OAMENI de aceea trebuie să facem tot posibilul pentru a le exclude.

Anul trecut am participat la faza națională a concursului pe meserii pentru liceele sanitare. A fost un adevărat examen pentru activitatea mea viitoare. Nu aș putea vorbi de o pregătire specială la materia pentru clasa a XI-a, deoarece mi-au fost necesare toate cunoștințele din anii precedenți și nu numai de îngrijire generală și specială a bolnavilor, ci de la toate obiectele de specialitate, începînd cu anatomie pînă la organizare și legislație sanitară. Și cînd spun aceasta mă refer la faptul că a te pregăti unilateral în meseria de soră medicală înseamnă a nu te pregăti deloc, știut fiind faptul că „nu există boli ci bolnavi“, fiecare bolnav fiind la rîndul său o problemă cu numeroase întrebări cărora tu, în calitate de cadru care veghezi asupra sănătății lui, trebuie să le răspunzi.

Cu ajutorul deosebit al tovarășei instructoare Grigorovici Maria am reușit să sintetizez tot ce acumulasem în anii precedenți și, sub îndrumarea atentă a tovarășei instructoare Niță Maria, am ajuns astfel la un nivel de pregătire care mi-a adus locul II la concursul de la Arad.

Dacă am muncit mult ?
Pentru orice realizare e nevoie de muncă. Și în cazul meu munca nu înseamnă a-mi însuși litera cărții, ci mai ales practica efectivă la patul bolnavului în diferite secții de spital. Și de ce n-aș spune-o munca noastră este poate cea mai nobilă, pentru că e spre alinarea celor suferinzi.

Și ce altă satisfacție mai mare aș putea avea decît zîmbetul de om sănătos, fericit că l-am redat celor care au nevoie de el, dăruit de fiecare bolnav pe care l-am îngrijit... ?

EUGENIA APARASCHIVEI
Clasa a XII-a A

CRONICA LITERARA

„POVESTIRI TERMINATE ÎNAINTE DE A ÎNCEPE“
DE SORIN PREDA

Cînd debutează un scriitor cu o personalitate literară deja formată, surpriza este mai mică. Cititorii sînt într-adevăr foarte curioși, criticii de asemenea, se naște un adevărat curent în jurul cărții sau de multe ori în jurul personalității. Dar surpriza este mai mică.

Cînd este anunțat un tînar numărul curioșilor este mai mic.

Pretențiile sînt mai mari și este firesc să fie așa. Iar atunci cînd cel anunțat se dovedește a fi un scriitor de mare viitor surpriza este formidabilă.

„Povestiri terminate înainte de a începe“ cu care debutează Sorin Preda este o culegere de schițe, specie literară mai puțin abordată în ultimul timp, și se caracterizează printr-o remarcabilă constanță, este unitară în plan tematic și artistic.

Eroii lui Sorin Preda nu sînt aproape deloc ieșiți din comun. Inversată este doar optica prin care ei percep realitatea, sau mai bine zis unghiul din care sînt priviți de autor.

Inclinația deosebită de a surprinde anormalul nu atît în fizicul sau comportamentul personajelor, cît mai ales în modul lor de a gîndi, de a se judeca pe ei înșiși vis-à-vis de semenii lor, este evidentă. De multe ori personajele sînt judecate după aparențe.

„Faptele dovedesc că oamenii sînt judecați la întimplare“, afirmă autorul în „Povestea bătrînului Nelu și a nepoatei Genoveva“, care este într-adevăr terminată înainte de a începe.

Această constatare este de fapt leit-motivul întregii culegeri. Ceea ce își propune autorul este să pătrundă dincolo de aparențe, să descopere „esența“ anormalului sau a penibilului.

Întîmplările sînt simple, la fel și personajele care devin foarte interesante prin întrebările pe care și le pun.

Sînt obsedate de pildă de ideea că atunci cînd faci o faptă bună privești speriat într-o parte și într-alta și în loc să fii mulțumit, te rușinezi. Surprinzî în jur priviri ironice. Sau e o impresie? („Cum poți face o faptă bună“).

Altădată trebuie să moară un om ca cei mai „aproțiați“ lui să vadă că nu a fost un om ca toți ceilalți: („Povestea bătrînului Nelu și a nepoatei Genoveva“).

Un alt personaj se împacă cu soarta care îi este oferită abia atunci cînd realizează că sînt alții și mai nenorociți („Melodramă bărbătească“) sau cel puțin la fel de nenorociți.

„Se va îmbolnăvi de ficat, fapt pe care Mitică, soțul ei, îl va pune în circa socrului (bețiv notoriu), pe motivul eredității. Ești tînără o liniști maică-sa. Asta înseamnă că boala nu este chiar atît de gravă și, fapt cu mult mai important, el, Mitică, nu te va părăsi... Nu mai găsește el o femeie cu păr ca al tău.

În virtutea vechilor păreri, părul lung, purtat în cozi cît brațul de groase, mai era încă simbolul castității și al atașamentului familial. Ea nu avea de unde să știe că pentru generele Mitică tocmai această tinerete era prilej de neliniște. „Sigur, își zicea el, dacă Ada ar fi fost o bunică cocoșată, iar eu un moșneag fără dinți, m-aș fi împăcat cu soarta. Dar așa o să am în față o viață chinuită, obligat să fiu grijuliu cu ea mereu, chiar și atunci cînd n-aș prea avea chef de asta, să o menajez, păzindu-i somnul, făcînd piața sau spălînd rufe“, așa cum și făcea el, de fapt, de la un timp încoace. După un an de zile Mitică se îmbolnăvește de stomac. Ada răsuflă liniștită. Echilibrul familial este salvat. („Ada“).

Dacă personajele nu sînt ieșite din comun, numele lor sînt anormale, citite parcă de-andoasele: Chirichița, Tîrtiță, Zabulie, *Motonie Pișcoci*, etc.

Cu o jumătate de secol în urmă Hortensia Papadat-Bengescu făcea un prim pas spre pătrunderea în intimitatea personajelor. Astăzi zugrăvirea realității cît mai autentic, fără a ocoli penibilul, nu mai este de mult o nouă tate. Totuși modul în care Sorin Preda realizează acest lucru captivează de la început cititorul și în același timp îi trădează pasiunea.

Cel mai important lucru este însă capacitatea autorului de a explora psihologicul. Aici este cred adevăratul talent.

Spre deosebire de Hortensia Papadat-Bengescu, sau Marin Preda maștri ai prozei de analiză, Sorin Preda, abil observator al comportamentului, semnaleză gesturi mărunte, banale, dar care sînt expresia unor stări psihologice.

„Povestiri terminate înainte de a începe“, nu este doar o simplă încercare, este atît o scrisoare de recomandare către cititori, cît mai ales un act de legitimare a unui scriitor important.

Debutul lui Sorin Preda la scurtă vreme după încetarea din viață a unchiului său este un act de mare curaj, o angajare puternică a forțelor sale artistice.

Doina GHIMICI
Clasa a XII-a

ANECDOTE ● ANECDOTE ● A N E C D O T E ● ANECDOTE ● ANECDOTE

— Doctore, mă doare genunchiul piciorului.

— Iată un pleonasm!

— Aoleu! E gravă boala asta?

— Doctore, mi-am luxat piciorul sting.

— Cred că faceți o confuzie. Eu sînt doctor în drept!

— Aveți dreptate, de fapt mi-am luxat piciorul drept...

— Doctore, mi-am spart capul...

— Bine, dar văd că sînteți bandajat la picior!

— Ce să-i fac, dacă mi-a alunecat bandajul?...

Între microbi:

— Totuși, oamenii sînt niște ființe foarte mari.

— Da. Mai ales savanții, pe care-i vedem totdeauna prin lupă!

— Prima condiție ca un om înghețat să-și revină în simțiri este să fie frecat cu zăpadă.

— Asta dacă e iarnă, dar dacă e vară, ce facem, tovarășe profesor?

— Aș vrea să-ți scriu o rețetă, dar nu-mi mai găsesc stiloul. Unde l-oi fi pus?

— Doctore, e încă la mine sub braț!

Nu se poate vorbi de educație politică, de cultură revoluționară fără cunoașterea limbii, a literaturii, a istoriei glorioase a popoului nostru !

NICOLAE CEAUȘESCU

BAREMELE

Anul acesta, Ministerul Educației și Învățămîntului a introdus bareme obligatorii pentru promovarea la diferite obiecte de învățămînt. Baremul pentru limba și literatura română este de o importanță specială, deoarece trebuie folosit și la celelalte obiecte. Deci un elev care face la istorie, la anatomie sau la chirurgie o lucrare de nota zece din punct de vedere al informației științifice, dar nu se încadrează în baremul de folosire a limbii române, nu poate primi nici nota cinci. Care sînt cerințele „Baremului minim obligatoriu de cunoștințe și deprinderi la limba și literatura română“. Le reproducem întocmai, pentru ca elevii și profesorii liceului nostru să le aibă tot timpul în atenție :

— Să se exprime corect, oral și în scris. Să nu aibă într-o lucrare scrisă (teză) mai mult de trei greșeli de ortografie și de cinci de punctuație.

— Să alcătuiască compuneri pe bază de planuri stabilite anterior, avînd o succesiune logică a ideilor.

— Să stăpînească vocabularul limbii române. Să recunoască și să explice arhaismele și neologismele întîlnite în fragmentele studiate.

— Să elaboreze scrisori și compuneri cu destinație oficială : cerere, declarație, dare de seamă, proces verbal etc.

— Să explice ce se înțelege prin latinitatea și unitatea popoului român.

— Să definească literatura populară prin trăsăturile care o disting de literatura cultă.

— Să recunoască ideea poetică fundamentală dintr-o poezie lirică studiată în clasă.

— Să rezume un fragment al unei lucrări literare pe care l-a citit.

Evident, celelalte obiecte de studiu din planul de învățămînt sînt interesate doar în primele trei și ultimul dintre paragrafele de mai sus.

prof. IOAN NEACȘU

OASPEȚI AI CENACLULUI „EXCELSIOR“

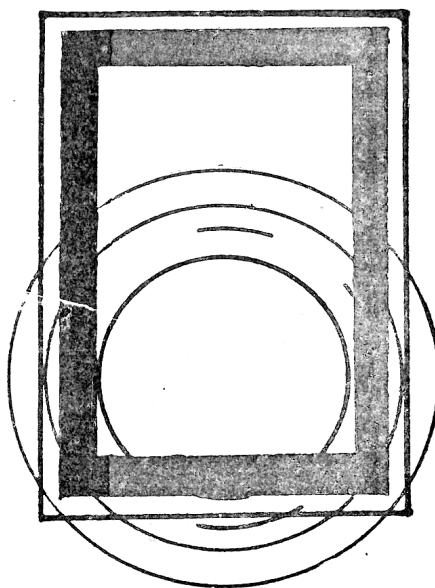
Vis

*Demult, mi-am dorit să fiu veșnic tînără
Să simt tinerețea ca pe un lucru firesc,
Să calc subțire și fin cu tocul brodat din
fire de praf
Imi sculptam în oglindă chipul frumos
vag multicolor*

*Și pictam tablouri frumoase, de amator.
Îmi scriam adesea numele pe file,
Și aveam încredere în mine.
Căutam cu privirea lucruri tinere de-un
veac ascunse*

*Și găseam numai tainele nepătrunse.
N-am să uit niciodată-o viață de om,
ce mai ? — frumusețea lucrurilor
minore, multiple
și cele mai frumoase clipe trăite.*

Cristina PĂUN
Liceul V. Alecsandri

Te aștept

Doar vântul
răscolește printre frunze
când amintirile tresar

ai venit
ca o ploaie de primăvară
și m-ai trezit
mi-ai cernut peste pleoape
petale de curcubeu
m-ai chemat spre tine
și m-ai privit
simțeam
privirea ta
dezmierdându-mi obraji
și palmele
care alunecau prin păr

ți-am dăruit sufletul meu
ca pe un trandafir alb
pe care ți-e milă să-l rupi
și teamă
să nu-și risipească parfumul
și l-am dăruit
cu întreaga grădină deodată

dar ai plecat...

aud
curgînd petalele sfișiate
și-aștept să te întorci
să le culegi...

te-aștept
cu pletele-mpletite-n crengi
și umerii acoperiți de frunze
te aștept...

Gingășie

Privește ! S-au deschis trandafirii !

Alerg înflăcărată prin iederi
Spre cîmpul cu trandafiri.
Văpăi de culori catifelate

Se oglindesc în ochii mei albaștri
Mă cheamă în adîncul ei mireasma
Și îmbătată valsez printre iubiri.
Marea culorilor mă afundă în valuri
Și nu mai zăresc trandafirii.

Mă ridic clătîinîndu-mă
Și-mi apropii obrazul de
petalele-nvolburate
Lacrimi de rouă îmi simt tremurînd
între gene
Și buzele-mi singerînde ating trandafirii

Portret

Un pumn de lumină calmă
Cernut peste crengile brazilor
În întunericul crud
Marea înecată de raze
Presărînd la țarm mărgean
Firișoare fragile de frezii
Scuturate în pletele blonde...

Ecou

Curge
lumină pură în mare
valuri poleite acoperă sirene
și cîntecul lor
revenit din adîncuri
îngînă răsăritul

Doina GHIMICI

Castelul celor ce iubesc lumea

Zimbete de copil
și basme,
Albastre închipuiri
și raze,
Porumbei albi
și pace de culoarea sincerității...
toate acestea
au format
un castel
care a spulberat
praful atomic al morții.

Liliana Paulina MOȚEI

Pasăre cu aripi de foc

Ce ciudat pare...
 Și totuși...
 Să te simți pierdut
 în adîncă și inevitabila
 prăpastie a infinitului ;
 Să te plimbi cu gîndul
 Pe străzile pavate cu lespezi
 albastre ale cerului ;
 Să fii Soare și să te simți Lună
 Cînd s-a prăbușit ceva în tine.
 Așa gîndea pasărea
 cu aripi de foc
 cînd numele
 îi cerea să-și spună visul.

Soarele a fost copil

Am întrebat o zîină bună :
 din ce cauză soarele arde ?
 Mi-a spus :
 Pentru că s-a îndrăgostit
 de TERA...
 Ce naivă...
 Am vrut s-o mai întreb
 dacă soarele a fost copil,
 dar nu am avut cînd
 pentru că am căzut deodată
 în cer...
 Mi s-a făcut frică
 și am strigat
 de s-au speriat
 toate planetele :
 Soarele a fost copil ?

Unitatea de măsură a bucuriei

Ne bucurăm
 Cînd... am primit o floare
 Și bucuria se măsoară-n flori.
 Ne bucurăm
 Cînd... am primit o veste

Și bucuria se măsoară-n vești.
 Ne bucurăm
 Cînd înfloresc pomii
 Ne bucurăm
 Cînd soarele răsare,
 Ne bucurăm
 Cînd stelele apar,
 Ne bucurăm
 cînd ridem,
 Ne bucurăm
 că-i pace.
 Și bucuria se măsoară-n
 pomi,
 în razele de soare,
 în stele,
 în ris,
 în pace.
 ...dar mai ales în pace !

Alfabetul picăturilor de ploaie

M-ai întrebat cum mă numesc
 și eu ți-am spus că nu am nume.
 Atunci, tu ai rupt o frunză
 Și ai scris pe ea cu picături de ploaie,
 numele pe care mi l-ai pus tu.
 Eu nu știam alfabetul tău
 Și tu m-ai luat de mîină
 și m-ai dus la școală.
 Acolo învățau frunzele copacilor.
 M-am transformat într-o
 frunză de copac
 și am început să învăț
 și eu alfabetul picăturilor
 de ploaie.
 Acum, sînt și eu o frunză
 care dansează în vînt.
 Acum, e de datoria mea
 să te întreb cum te cheamă,
 și tu să-mi spui că nu știi,
 așa...
 ca să inversăm rolurile,

Liliana Paulina MOȚEI

INVITATUL DE ONOARE

Conf. univ. dr. MIRCEA CHIRIAC
Institutul de medicină și farmacie Iași

În dorința de a-i ajuta pe cititorii noștri care vor să urmeze una dintre facultățile Institutului de medicină și farmacie din Iași să cunoască exigențele examenului de admitere și apoi ale profesiei, redacția noastră a solicitat unui fost membru al cenaclului EXCELSIOR, Glod Mihai, în prezent student la I.M.F. Iași, să transmită rugămintea de a adresa câteva cuvinte cititorilor revistei „ORIZONTURI” tovarășului conferențiar universitar MIRCEA CHIRIAC, doctor în medicină, membru al Catedrei de anatomo-

mie a I.M.F. Iași de peste 25 de ani, care a răspuns cu amabilitate următoarele :

„Am acceptat cu plăcere invitația redacției revistei „Orizonturi” a Liceului sanitar din Bacău de a oferi câteva elemente orientative aceluia care doresc să-și lege viața de medicină, una dintre cele mai nobile și mai grele îndeletniciri umane.

Încă în secolul trecut, Claude Bernard definea medicina ca „totalitate a preocupărilor consacrate menținerii sănătății, prevenirii îmbolnăvirilor și vindecării bolilor”.

Medicina se bazează pe progresul științelor biologice și tehnice, pe cunoștințe teoretice și practice verificate riguros și științific. Din această cauză asimilarea cunoștințelor care se cer medicului de azi și mai ales celui de mâine presupune muncă perpetuă și devotament neîntinat, împins chiar până la sacrificiu. Tinerii care s-au hotărât să se dedice medicinei trebuie să-și dea seama de aceste realități și să înțeleagă că medicul autentic este o existență în folosul concetățenilor săi, o pre-

PROZĂ S. F.

SPITALUL VIITORULUI

Iarna își cerne ultimii fulgi de zăpadă pe fundalul unui cer cenușiu.

Stau și privesc pierdută acest peisaj trist al ultimelor zile de ianuarie.

Căldura camerei mă moleșește și îmi creează o senzație de plăcere, de bine.

Gîndul îmi zboară la bolnavii pe care cu câteva ore în urmă i-am părăsit cu nădejdea că miine vom fi din nou împreună.

Capul îmi alunecă pe brațe, iar mintea mi se împăinjenează. Simt că plutesc. Totul se luminează în jurul meu. Nu înțeleg nimic! Mă uit pe fereastră și văd deasupra mea un cer senin ce acoperă frumusețile pămîntului ca o boltă a cărui frumusețe este întregită de un soare abia răsărit ce usucă picăturile de rouă căzute în timpul nopții.

Privesc ceasul și îmi dau seama că este 6,30, oră la care trebuie să plec în spital. Îmi iau repede bagajul și pornesc la drum. Pe stradă oameni veseli se îndreaptă spre locurile de muncă, în pas vioi. Mă amestec printre copiii ce merg la școală cu ghiozdanele în spate. Simt acea plăcere pe care o aveam în urmă cu câțiva ani cînd pentru prima dată mi-am pus ghiozdanul în spate și am șoptit: „Merg la școală!”.

Străbat iute parcul și iată-mă în fața porții marelui spital. Deși nu e nimeni prin apropiere, observ cum poarta se deschide larg, iar în spatele ei se întinde un coridor lung.

Pătrund prin acesta și aud un zgomot surd produs de închiderea porții.

De o parte și de alta a coridorului luminat slab sînt camere de luat vederi ce îmi urmăresc orice mișcare. Vai! Totul se învîrte cu mine! Simt cum mă prăbușesc. Am senzația că foarte repede cobor spre centrul Pămîntului. Clipele acestea de frică trec repede, încep să deosebesc lucrurile și constat că am ajuns la subsolul clădirii.

Acționez un buton roșu ce se găsește lângă ușă: imediat din peretele intact se deschide o fereastră prin care mi se întinde un halat de un alb imaculat. Îl trag repede pe mine și revin în cabina liftului.

Aceeași senzație de amețelă, dar de data aceasta simt că urc în înaltul cerului. Ușa se deschide brusc și mă găsesc la etajul I, secția ortopedie. Aici mă întîmpină o liniște deplină. Răsufli ușurată că nu am întîrziat la scularea bolnavilor.

Deodată se aude o muzică duioasă, plăcută, ce a cuprins toată secția. Este semnalul de deșteptare. Intru în salonul la care sînt repartizată. Deschizînd ușă parcă pătrund într-o altă lume. De la picioare și pînă în creștetul capului simt un curent puternic, călduț, ce provine de la un gigantic aparat ce se găsește lângă ușă. Este un sistem de supersterilizare ce se declanșează odată cu deschiderea ușii.

Bolnavii, pe a căror față li se citește suferința, se scoală anevoie din pat, zîmbindu-mi discret și pregătindu-se să-și facă toaleta de dimineață. Între timp, ro-

zență pregnantă în viața socială.

Dacă hotărîrea de a deveni medic este luată, după bacalaureat următorul pas important spre acest ideal este examenul de admitere în institut. Pentru a putea face față acestui examen, viitorul candidat trebuie să cunoască toate condițiile stipulate în broșura „Admiterea în învățămîntul superior” editată de Ministerul Educației și Învățămîntului. Această broșură menționează obiectele de concurs, cît și posibilitățile de opțiune pentru obiecte de specialitate. Sînt menționate și edițiile manualelor după care urmează să se efectueze pregătirile.

Însușirea materiei la disciplinele de concurs trebuie să fie integrală, să cuprindă toate capitolele prevăzute în programă, în așa fel încît candi-

datul să poată face față la probele scrise unei prezentări de capitol, efectuării unui exercițiu sau rezolvării unei probleme de specialitate.

Concluzia care se degajă de aici este că pregătirea trebuie făcută atît prin metoda analitică, bazată pe memorizarea noțiunilor cît și prin metoda sintetică, întemeiată pe asociațiile de idei, pe cunoașterea și prezentarea elementelor esențiale, comune mai multor capitole, precum și pe obișnuința de a reda asemănările dar și deosebirile unor obiecte sau fenomene, deci pe capacitatea de comparație.

Finalizarea acestor etape se face în timp, prin studiu continuu, repetiții îndelungate, discuții cu profesorii de specialitate, cît și în cadrul orelor de consultații organizate de institutul nostru în Iași.

Aprecieri și notarea pro-

belor scrise se face pe baza unor criterii obiective, stabilite de comisia superioară de admitere a institutului, ținîndu-se cont numai de materia programată și conținută în manualele de liceu. Astfel, orice candidat trebuie să fie convins de faptul că reușita sa la concursul de admitere este condiționată numai de cunoașterea și prezentarea foarte exactă a cunoștințelor din manualele recomandate.

Tot corpul didactic al institutului nostru și întreaga rețea sanitară din țară doresc ca acest concurs de admitere să selecționeze cadre tinere cît mai bine pregătite, pentru a constitui un valoros schimb de mîine a contingențului medical de azi.

„Mult succes!”

Conf. univ. Mircea CHIRIAC
Doctor în medicină

boții de deasupra paturilor își încep activitatea: strîng cearșafurile murdare, scutură păturile și refac patul. Salonul rămîne gol, deoarece bolnavii se retrag în băile personale unde alți roboți le efectuează toaleta. După cîteva minute, prin difuzoare nevăzute se anunță masa. Imediat ușa se deschide, iar bolnavii ies pe rînd, conduși de mine. Acționez prin apăsarea diferitelor butoane numeroase uși care se deschid înaintea noastră și se închid după noi. După foarte puțin timp, datorită benzilor de pe jos ce ne conduc picioarele mai repede decît voința noastră, ajungem în sala de mese. Aici bolnavii trec prin fața unui robot introducînd printr-un orificiu o listă cu micul dejun pe care și l-au propus să-l servească. Trec apoi prin fața unui ghișeu, unde li se dă hrana cerută. În același timp, în saloane, bolnavilor imobilizați li se servește masa după preferință de către roboții de la fiecare pat.

După servirea mesei mă reîntorc pe același drum la salon.

Prin aceleași difuzoare nevăzute, unul dintre bolnavi este chemat la sala de tratamente. Urc bolnavul în fotoliul rulant și mă îndrept spre sala menționată. Ajung în fața unei uși care se deschide cînd pun mîna pe mîner. Pătrund într-o încăpere puternic luminată cu multe reflectoare. De-a lungul pereților, precum și în centrul sălii se află numeroase aparate. Îl așez pe bolnav pe o masă. Un doctor, de fapt singurul din această sală, acționează cîteva aparate. Lumina se întreprinde brusc, iar specialistul efectuează cîteva radioscopii determinînd diagnosticul: fractură închisă în regiunea gambei. Lumina se aprinde la fel de repede ca și la stingere și trec bolnavul pe altă masă,

iar doctorul introduce piciorul fracturat într-un cilindru, realizînd astfel îndreptarea osului și aplicarea automată a aparatului gipsat. Ies din sala de tratamente și ajung din nou în salonul bolnavilor. Aici, aceiași roboși de la fiecare pat, folosindu-se de aparatura medicală necesară, urmăresc toate funcțiile vitale ale organismului fiecărui bolnav, comunicînd de urgență orice tulburare apărută și neprevăzută.

La ora 11,00 primesc medicația printr-un dispozitiv automat acționat de benzile rulante, pe care o repartizez la fiecare bolnav administrînd medicamentele pe mai multe căi: parenterală, respiratorie, bucală. După efectuarea injecțiilor, introduc materialele folosite într-un mic pupinel ce aparține salonului, scoțîndu-le peste cîteva minute sterile, gata pentru întrebuițare.

Timpul a trecut repede, pe nesimțite și iată-mă la sfîrșitul programului de lucru pe acea zi. Cobor la vestiar cu superliftul, îmi strîng lucrurile și mă îndrept spre poartă. Trec prin același coridor lung, prevăzut cu camere de luat vederi, iar peste cîteva clipe mă găsesc în mijlocul mulțimii ce mișună pe stradă. Privesc mulțumită sufletește cerul senin și mă îndrept spre liceu. Este o zi foarte frumoasă.

Deodată mă aud strigată. Tresar puternic și ridic capul. Sînt colegele mele de cameră care mă cheamă la masă. Rămînînd ultima, arunc o privire fugară pe fereastră.

Afară ninsoarea încetase, iar peste tot se așternuse un strat destul de gros de zăpadă.

Alice ROIBU
Clasa a XI-a

Convergența spre om

Lui G. Bacovia

Pe-acoperișuri mușchiul înverzește moale
N-au mai rămas zăpezi pe dealuri
O altă primăvară ne-a ieșit în cale
Și anii trec mereu ca niște valuri

S-a dezmorțit foșnind întreg pământul
Țișnind din el ca din artere ape reci
Pe care mai târziu le suflă vântul
Spre lumi uscate, cu pământuri seci

Aproape roz a explodat cireșul
Cu ouă de omizi pe flori
Pe culme-o gospodină bate preșul
Și colbul iese să se-nchege în valori

Nostalgica metaforă

Cad castane pe caldarim
strivindu-se
și rîzînd cafeniu
de parcă risul lor ar fi o
piele de cal cafeniu.

Străzile suportă pe ele castane
Iată, acum una mare, cu țepi
se deschide în fața mea,
la picioarele mele
într-un ris vegetal,
ris cafeniu.

Aleargă școlărițele gălăgioase
purtînd cu ele o naivă,
dar sinceră ilaritate ;
aleargă peste castane cafenii
iar frunzele ca gutuia
se vîntură în urmă
și pe deasupra.

Frunze bronzate o vară întreagă
foșnesc la ferestre.
Cad castane pe caldarim...
Fără ecou s-au strivit iarăși
în risul lor cafeniu.
Au rămas acolo pentru ca
oamenii să dea cu papucii în ele
din obișnuință și plictiseală
de cai.

Am trecut mai târziu
Pe lîngă castane strivite de
pneuri elastice,
negre,
de cauciuc.

Rîdeau castanele cu dinți albi,
de miez de nucă
Dezvăluți de buze cafenii

Vasile BAGHIU

Viziunea multicoloră

Razele soarelui
Se dispun uniform
Pe frunzele salciei
Un puf alb plutește ușor
Și se așează pe frunzele salciei
Frunze verzi, amestecate
Cu raze colorate
Din soare arzător
Se transformă
În frunze vernil
Frunze maro și violet,
Frunze roșii și galbene
În ochii mei.
Salcia se transformă
Într-o născocire a mea
Un bombonier
Un copac care în loc de frunze
Are bomboane colorate
În verde, vernil, mov.
Violet, roșu și galben.
Cînd soarele acesta multicolor
Va apune.
Bomboanele se vor transforma în frunze
Iar bombonierul acela mult adorat de mine
Se va transforma într-o salcie pletoasă
Dintr-un părculeț
Cu sute de sălcii asemenea.

Kryisia

O mină caldă
Cinci degete albe
Ca spuma laptelui
Din care deștrămă
Mireasmă de Regina nopții.
Patru degete mari
Și unul mic
Cu unghii ca niște bomboane...
Mi-e frică să o ating.
Mi-e frică...
Dacă o voi atinge,
Se va destrăma,
Și va lăsa în urmă
Un fum alb ca laptele
Cu mireasmă
De regina nopții.

Madlena UNGUREANU
Clasa a IX-a A

Dacă

Dacă aş fi floare
Aş iubi apa, pământul
Dacă aş fi pasăre
Aş iubi aerul, văzduhul
Dar eu nu sînt nici floare
Nici pasăre, ci om
Om al acestui pământ,
Al acestei ape, al acestui văzduh
Şi te iubesc pe tine, patrie.

* * *

M-ai lăsat cu amintirile
Plăcute şi neplăcute
M-ai lăsat cu visurile
Frumoase şi urite.
Şi ai plecat.
Ai plecat pe un drum necunoscut
Ai plecat fără să întorci o clipă privirea
Să te uiţi la mine,
La amintirile noastre
Plăcute şi neplăcute.
La visurile noastre
Frumoase şi urite

Cătălina HILOHE

Poveste în noapte

M-am oprit în amurg
la porţile văzduhului.
Am aşteptat pînă cînd,
bătrînul vraci de lume uitat,
şi-a îmbrăcat chimonoul,
miraaj violet cu sclipiri argintii.
Calea laptelui
şi-a trecut mina albă prin părul meu,
şi mi-a şoptit tainic şi dulce
povestea „Cloştii şi a puilor de aur“
a „Taurului“ şi a „Balaurului“
şi a „Peştilor de diamant“
Au sunat lin
clopoţei de la gîtul năzdrăvan
al căluţilor ce trag neîncetat
carul mic, cel pîitic
şi carul mare, cel mare
Şi în clipocitul lor arămiu
a apărut în docar de safir
îmbrăcată în văluri de melancolie,
mîreasa tristă şi pe vecie părăsită
a Făt-Frumosului ucis de apus.
Calea Lactee
şi-a trecut mina peste genele mele
şi-a plecat mai departe,
mai departe...
mai departe.

Marinela MUSTEA

Măreţia frigului

Au îngheţat ferestrele
şi florile lor au fost dăruite soarelui
Oamenii n-au dăruit flori soarelui.

Poate mai tîrziu... atunci cînd
vor putea să îngheţe ferestrele.

Mama

Florile cireşilor pline de candoare,
Iarba verde din vara aceasta
Şi piinea frămîntată de mîinile tale
Cuprind spaţiul privirilor mele

De frig tremură focul în vatră
Cu tine e cald.
N-aş pleca niciodată...

Voinţă

Cu fruntea înălţată spre nădejde
Am zîmbit primăverii.
Am rupt lanţurile iernii,
ale iernii din inimă
Sufletele noastre încărcate de omenie
Le-am deschis soarelui şi parfumului
florilor.

Am privit în istorie ş-am respirat
aerul înălţimilor,
al idealurilor noastre.

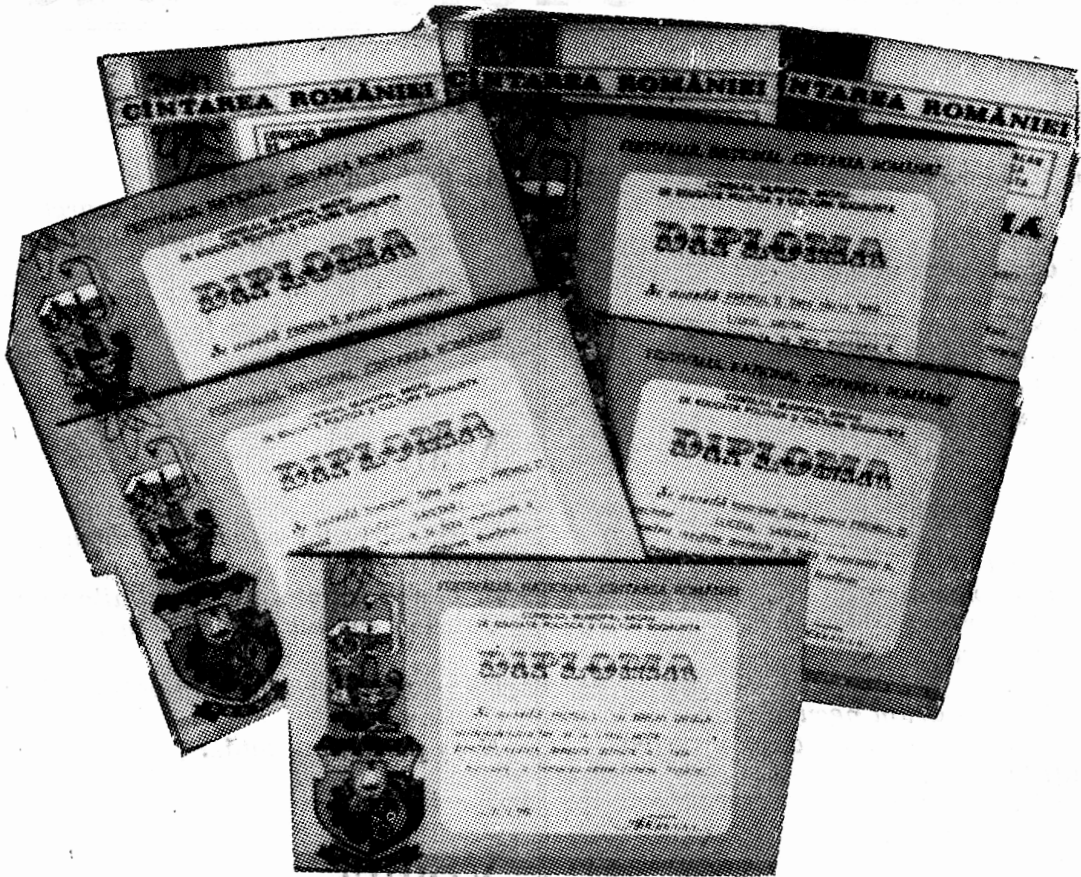
Vasile BAGHIU

Apel

Pământul geme
Pământul e în agonie
Şi peste tot sînt numai vulcani
Şi gunoi de foc.

Totuşi Pământul
E încă operabil
Salvaţi-l oameni
Nu îl lăsaţi să moară
Să-i ştergem buzele uscate
Să-i scoatem glonţul ce-l străpunge
Căci numai astfel
Ne va trăi.

Valentin BELCEANU
Clasa a X-a

Premii cucerite de elevele și formațiile artistice ale liceului nostru la ediția 1983 a Festivalului național „Cintarea României”

Formația de dans modern, laureată la fiecare ediție a Festivalului național „Cintarea României”

Să facem astfel încît această unitate dialectică între învățămînt, cercetare și producție să devină o forță puternică, dinamică a societății noastre socialiste !

NICOLAE CEAUȘESCU

LA ANIVERSARE

90 DE ANI DE LA CREAREA PARTIDULU POLITIC AL CLASEI MUNCITOARE DIN ROMÂNIA

Niciodată trecutul marilor bătălii susținute de clasa muncitoare nu a fost mai prezent în conștiința noastră ca în aceste clipe.

Niciodată inima bătrînului timp istoric nu a pulsat în noi atîta cutezanță, fiindcă sărbătorim acum cea mai emoționantă aniversare: aniversarea tinereții noastre revoluționare, care azi împlinește 90 de ani, regăsindu-ne numele în vîrsta curajului, a luptei de clasă, în victoria unei speranțe plămădite în primăvara anului 1893, cînd marele Congres socialist statua constituirea P.S.D.M.R. Dăruind istoriei faptul unei autentice împliniri a luptei de clasă, 1893 constituie geneza unei prodigioase conștiințe proletare, afirmarea plenară a personalității proletariatului românesc. Crearea P.S.D.M.R. nu a fost doar produsul unor mișcări sociale, ci esența unui îndelungat proces istoric, semnificativ fiind faptul că încă din 1796 se instaura la noi, după expresia lui Nicolae Iorga, „Chestia muncitorească“.

Astfel mișcarea muncitorească în România capătă un sens fundamental, iar grevele muncitorilor de la Brăila din 1868, mișcările căruțașilor de la Giurgiu din 1873, ale minerilor din Valea Jiului din 1875, marile bătălii ale muncitorilor de la Galați și București din anul 1888 vor fi izvorul unei vigori revoluționare care va strînge în matca sa progresiv și sigur forțele muncitorești din întreaga țară. Grevele, mici sau mari, întrunirile muncitorești de la Brașov, Bacău, Arad, Timișoara, Iași sau București, înființarea între 1846 și 1872 a 51 societăți muncitorești culminînd cu asociația generală a lucrătorilor din România, care ia ființă la 1 octombrie 1872, învață muncitorimea marea lecție a unității proletare naționale.

Capacitatea de mobilizare a proletariatului românesc, de a-și găsi în forțele proprii sin-

gura cale de îmbunătățire a sorții, de a răspunde cu dîrzenie și voință de luptă clasei exploatare, constituie expresia rapidei maturizări a clasei muncitoare în România concretizată nu numai în soluționarea problemelor țărănești și muncitorești ale țării noastre, ci și în contribuția sa la dezbaterea și confruntarea internațională, integrîndu-se indisolubil în solidaritatea proletariatului mondial.

Receptarea învățăturii marxiste, concepută ca un efort de asimiliare organică a celei mai viabile teorii și a completării sale cu realitățile și cerințele românești, particularizează lupta proletariatului românesc, conferindu-i forța novatoare a elaborării — pe coordonatele socialismului științific — a celor mai înaintate programe. Amplul studiu „Ce vor socialiștii români“ de C. D. Gherea, elaborat pentru „Partida muncitorilor din România“, argumenta necesitatea făuririi partidului politic al clasei muncitoare, încît, dorită cu ardoare, făurirea partidului a fost o necesitate obiectivă. Cu însuflețire unamină a fost salutată propunerea făcută la 2 mai 1892 în ședința Clubului muncitorilor din București, proiectul de program al partidului fiind publicat în ziarul „Munca“ la 13 decembrie 1892.

Lucrările, pregătite printr-o largă și cuprinzătoare dezbatere, s-au deschis la 31 martie 1893 și vreme de 4 zile s-au dezbătut programul și statutul partidului. Pe baza unei profunde analize social-politice a României, programul a subliniat rolul istoric al proletariatului în desființarea oricărei forme de exploatare și întemeierea societății socialiste, deziideratul final fiind definit ca „prefacerea tuturor instrumentelor de muncă în proprietatea colectivă a societății întregi“.

Programul cuprindea în același timp și prevederi imediate cu conținut general-democratic ca: votul universal egal și direct, ziua de muncă de 8 ore, reglementarea muncii femeilor și a copiilor, dezvoltarea industriei naționale.

Salutat nu numai de organizațiile muncitorești din țară, ci și din străinătate, P.S.D.M.R. a marcat apariția cadrului organizatoric și politic adecvat desfășurării activității muncitorești, afirmării forței sale progresiste. Făurirea primului stat major marxist al proletariatului românesc, concluzie firească a zeci de ani de luptă, a constituit actul de naștere a unui timp nou, timpul socialist al libertății și egalității, al adevărului.

Acea îmbinare armonioasă de principialitate și suplețe, de cutezanță revoluționară și discernământ științific a constituit coordonatele fundamentale ale evoluției P.S.D.M.R., coordonate ce vor cunoaște o nouă ascendență prin crearea în mai 1921 a P.C.R. — moment de o excepțională însemnătate pentru destinele luptei revoluționare.

Fidelitatea neabătută față de interesele poporului, voința și intrasigența eroicului nostru proletariat au dus la materializarea idealurilor socialiste, la transformarea aceluia izvor de sărăcie, de apărare, de nesiguranță și înjosire

în izvor de bunăstare și dezvoltare armonioasă în toate privințele.

Sărbătorind împlinirea a 90 de ani de la un eveniment de relief al istoriei, ne cuprinde un sentiment de deplină satisfacție știind că idealurile partidului nostru nu și-au găsit doar împlinirea istorică, ci au fost imens depășite de prezentul României socialiste — confirmarea de azi a trecutului istoric, premiza cea mai viabilă a comunismului de mâine, garanția libertății și bunăstării generale. a solidarității internaționale, exemplu mobilizator pentru toate popoarele lumii.

O aniversare înscrisă firească în inimi și conștiință cu litere de aur între marile sărbători naționale stînd mărturie a adevărului, o aniversare căreia îi aducem omagiu tinerețea curajului nostru comunist, bătrînețea sentimentelor patriotice, iată ce reprezintă aniversarea P.S.D.M.R.

Elena LUCA

Clasa a XI-a B

PROBLEME DE FIZICĂ

Pentru diferite experiențe în cadrul geneticii se utilizează deseori *Drosophila Melanogaster*. Pentru observarea caracterelor morfologice ale acestei insecte se folosește lupa, instrument optic construit dintr-o lentilă convergentă.

a) Știind că insecta privită printr-o lupă ale cărei raze de curbură sînt $R_1 = R_2 = 30$ cm, este de patru ori mai mare să se afle la ce distanță de insectă trebuie așezată lupa.

b) Dacă în contact cu lentila lupei se pune o lentilă plan concavă cu același indice de refracție și aceeași rază, să se afle natura, mărimea și poziția imaginii obținute prin acest sistem.

Indicile de refracție al lentilelor este 1,4 iar mărimea insectei de 2 mm.

Receptorul vizual — ochiul — se comportă ca o lentilă convergentă, distanța dintre lentilă (cristalin) și imagine (retină) rămînînd constantă indiferent de poziția obiectului.

Un om privește o floare ce se află la 30 cm și apoi la 75 cm față de ochi.

a) Să se afle cum variază convergența cristalinului în urma acomodării și să se interpreteze rezultatul. Distanța dintre cristalin și retină este de 24 mm.

b) Se introduce floarea în apă la 8 cm respectiv 45 cm adîncime. Să se determine cum variază în acest caz convergența cristalinului, dacă floarea este privită perpendicular pe suprafața apei.

Luminița CIOBANU

clasa a XII-a

PROBLEME DE CHIMIE

Se încălzesc 72,4 g de hipoclorit de potasiu. Să se afle ce cantitate de KCl rezultă. Să se scrie reacția chimică. Cantitatea de KCl obținută se supune electrolizei. Să se calculeze:

a) cantitatea de KOH care rezultă în urma electrolizei.

b) volumul și masa clorului obținut.

c) cantitatea de electricitate necesară.

Clorul obținut se adăunează la benzen și se obține hexaclorociclohexan. Să se determine cantitatea de benzen obținută și volumul de benzen folosit dacă densitatea este de $0,9/\text{cm}^3$.

a) să se scrie ecuațiile reacției chimice și să se precizeze procesele de oxidare și reducere care au loc la electrozi.

b) cantitatea de NaCl necesară.

c) volumul de Cl degajat la electrozi în condiții normale.

Se dau 20 Kmoli de alcool etilic. Știind că alcoolul a fost obținut în urma fermentației glucozei.

a) Să se scrie reacțiile chimice.

b) Să se calculeze cantitatea de glucoză necesară obținerii alcoolului etilic.

c) Ce volum de CO_2 rezultă?

Luminița MARARU

clasa a XII-a A

Prin electroliza unei topituri de NaCl cu 10% impurități se obțin 6 900 kg de Na.

Cercetarea științifică este o preocupare a elevelor Liceului sanitar

Cîțiva dintre „olimpicii” noștri. În 1983, liceul nostru a obținut 28 premii și mențiuni la faza județeană a olimpidelor școlare

Cercul de sculptură, cercul de elevi cu cea mai bogată tradiție în liceul nostru

ASPECTE ALE RANDAMENTULUI FOTOSINTEZEI

Pe măsura dezvoltării științelor biologice, a fizicii, a chimiei, a biologiei, ca urmare a apariției continue a unor metode de investigații tot mai perfecționate, este posibilă surprinderea conexiunilor necunoscute și a structurilor tot mai intime din organismul vegetal. Astfel, se dezvăluie și noi aspecte atât asupra fotosintezei cât și asupra altor funcții vitale pentru plantă.

În cursul miliardelor de ani de existență pe pământ, materia vie a transformat o cantitate imensă de energie radiantă solară în energie chimică și mecanică, modificând înfățișarea pământului, determinând compoziția atmosferei, a rocilor sedimentare, a solurilor și în mare măsură a hidrosferei. Din punct de vedere istoric, biosfera este rezultatul evoluției îndelungate a organismelor, a unității și interacțiunii dintre factorii astronomici, geofizici, chimici și biologici.

Cercetările actuale în domeniul ecologiei cantitative au ca obiect studiul productivității biosferei: producției secundară de prim ordin, aceea a erbivorelor; productivitatea secundară de ordinul al doilea sau terțiară, aceea a carnivorelor. Productivitatea primară a biosferei este caracterizată prin randamentul fotosintezei, randament dat de raportul dintre energia fixată și energia solară primită minus fracțiunea consumată de organisme clorofilene pentru propria lor existență.

Pentru majoritatea produșilor finali, randamentul fotosintezei nete în raport cu energia solară incidentă este foarte slab, de ordinul

$\frac{1}{100}$. Din cercetările făcute, rezultă că pen-

tru formarea unui kg de pește este necesar consumul a 5 kg de zooplancton, iar pentru formarea fiecărui kilogram de zooplancton este necesar consumul a 25 kg de fitoplancton.

Randamentul energetic al produșilor terțiari raportat la energia solară incidentă ar fi astfel

de ordinul $\frac{1}{1000}$. Acest randament este foarte

slab în raport cu randamentul potențial al fotosintezei care ar putea fi de ordinul $\frac{8}{100}$

Studiile fotosintezei la nivel molecular și celular au condus la date foarte importante în legătură cu unele aspecte. Astfel s-a constatat că radiațiile infraroșii care transmit mai mult de jumătate din energia radiațiilor solare sînt ineficace; cloroplastele absorb îndeosebi radiațiile cele mai eficace (albăstre și roșii), difuzează sau transmit mai ales în verde; în urma reacției fotochimice se formează substanțele reducătoare, cu degajarea de O_2 și transformarea energiei luminoase în energie biochimică. Intensitatea radiației nu depinde de temperatură ci de intensitatea luminii; la întuneric reacția depinde de intensitatea reacției precedente, de cantitatea de CO_2 , temperatură, gradul de turgescență al celulei. Privitor la aceasta, randamentul fotosintezei se poate exprima prin raportul dintre numărul de cuante fixat sub formă biochimică și numărul de cuante absorbite din radiațiile incidente, cu acțiune fotosintetică. Intensitatea fotosintezei se exprimă în mg sau mol fixat de CO_2 astfel că fixarea 1 mol de CO_2 corespunde la 112 000 cal.

Randamentul optim al fotosintezei trebuie făcut între 20% și 30%. În experiențele de lungă durată făcute pe alge s-a obținut un

randament între 6%—24%. Randamentul real al fotosintezei la nivelul frunzei depinde în primul rînd de temperatură, factor care acționează asupra vitezelor reacțiilor la întuneric și asupra transferului de materie în interiorul plantei. Acțiunea temperaturii este redusă, dacă fotosinteza e limitată de către alți factori ca intensitatea slabă a luminii, alimentarea stăției cu CO_2 etc.

În studii recente s-a reprezentat grafic dependența intensității fotosintezei de la diferiți factori. S-a stabilit că aportul de CO_2 este direct proporțional cu diferența de concentrație a acestuia în atmosferă și la nivelul cloroplastelor și invers proporțional cu intensitatea luminii. Vitezele reacțiilor la întuneric sînt proporționale cu concentrațiile corpilor sau reacționează, iar intensitatea reacțiilor fotochimice este proporțională cu intensitatea luminii.

Schemele reprezintă intensitatea fotosintezei în funcție de intensitatea luminii absorbite E și de concentrația în CO_2 din aerul ambiant. Intensitatea fotosintezei P este exprimată în

energie astfel $a = \frac{P}{E}$ a = randamentul potențial

P = intensitatea fotosintezei

E = intensitatea luminii absorbite

Cînd E crește, valoarea asimptotică este proporțională cu concentrația în CO_2 și invers proporțională cu o serie de rezistențe, care au fost măsurate pe o suprafață de 150 m² de frunze de fasole. Acestea sînt:

R_a — rezistența întilnită în transferul CO_2 între aer și frunză.

Această rezistență poate fi foarte mare în aer liniștit (400 m⁻¹s) diminuată în aer agitat (75 m⁻¹s) cu ventilație;

R_s — rezistența întilnită la nivelul suprafeței frunzei (rezistență—stomatică). În cazul frunzelor de fasole bine alimentate cu apă, s-au găsit valori apropiate de 300 m⁻¹ s. Rezistența atomică crește prin includerea stomatelor, în special dacă alimentarea cu apă este insuficientă sau dacă condițiile de evaporare sînt foarte mari. R_s atinge atunci o valoare apropiată de 400 m⁻¹s;

R_m — rezistența întilnită în mezofil;

R_c — celelalte rezistențe de ordin chimic.

Valoarea găsită este de aproximativ 100 m⁻¹s dar această rezistență variază considerabil în funcție de temperatura și de stadiul de hidratare al protoplasmei.

Graficul reprezintă rezultatele unei experiențe făcute în laborator într-un fitotras la temperatură constantă de 20°C sub influența unei luminii de 10 000 de luși. Pe abcise este notat timpul în zile începînd cu semănatul semințelor de grîu, pe ordonate este notată greutatea uscată a plantei de grîu.

În absența luminii, respirația antrenează o diminuare a greutății (curba de jos) și invers sub acțiunea luminii. Nutriția minerală condiționează în mod direct extinderea suprafeței foliare și indirect extinderea sistemului radicular. Studiile întreprinse au demonstrat care sînt factorii limitanți și au pus în evidență acțiunea diferitelor rezistențe în transferul de CO_2 . Energia luminoasă absorbită și schimburile de CO_2 între aer și plantă constituie principalii factori limitanți. Productivitatea este condiționată de influența suprafeței de schimb, deci de suprafața foliară.

Indicele foliar este definit ca raportul dintre suprafața totală a frunzelor și suprafața de

sol acoperită cu vegetație. În culturi anuale, indicele foliar este nul la semănat, apoi crește în funcție de temperatură, de alimentarea cu apă și elemente minerale. Într-o cultură în plină vegetație, indicele foliar este de obicei superior lui 4. El scade când plantele îmbătrinesc, în special la cereale în apropierea maturității.

Dacă se admite că lumina se repartizează uniform între diferitele frunze (E fiind intensitatea luminoasă de deasupra vegetației, F indicele foliar) intensitatea luminoasă primită de

fiecare frunză ar fi $E_1 = \frac{E}{F}$ S-a observat că într-o cultură de lucernă, la a treia tăiere indicele foliar $F = 4$ intensitatea fotosintezei este de 3—4 ori mai mare decât cea observată pe o frunză izolată.

Indicele foliar și deci nutriția, ca și conținutul aerului în CO_2 aproprie cursa fotosintezei de tangența sa la origine, ce corespunde randamentului potențial. Fotosinteza netă este dată de diferența dintre fotosinteza brută și respirație.

Pe o frunză, intensitatea respirației este în timpul zilei de ordinul 1/10 din intensitatea fotosintezei. S-au calculat pierderile prin respirația nocturnă și prin respirația organelor ca: rădăcinile, tulpinile. Pierderile prin respirație în procente, în fotosinteza brută ar fi într-o cultură de lucernă la a 3-a tăiere de 23% prin părțile aeriene și 16% prin rădăcini. Cultura, în cursul unei zilei, consumă 39% din energia fixată.

În medie respirația antrenează și o pierdere ce variază între 25% și 50% din energia fixată în procesul fotosintezei. Există un indice foliar optim a cărui valoare, în funcție de așezarea frunzelor.

Diferențe considerabile intervin fie în funcție de așezarea frunzelor, amplasamentul, tipul și vârsta lor, fie, deseori în funcție de caracterele genetice ale diverselor specii.

Sistemele reglatoare de creștere permit adaptarea frunzelor la condiții de lumină, încât plantele constituie un excelent captator al energiei solare.

Energia solară primită pe unitatea de suprafață orizontală (radiația globală), variază în cursul unei zile între 0 și mai mult de 1,3 cal $\frac{9}{10}$ cm^3 nm-l radiația globală fiind redusă la 10 când cerul este acoperit. S-a calculat că 47% din energia radiantă repartizată pe sol este vizibilă. Energia cu acțiune fotosintetică, absorbită de către frunze este maxim 37% din radiația globală. Dacă se admite că randamentul potențial al fotosintezei este egal cu 20% din energia absorbită în lumina vizibilă, randamentul potențial pentru radiațiile solare ar fi de 8%.

Corespunzător multitudinilor reacțiilor biologice legate de acțiunea luminii, fotobiologia (acțiunea reciprocă dintre plantă și lumină), evenimentul esențial este absorbția unui foton de către o moleculă de pigment.

Prin faptul că în fotosinteză produsul reac-

ției fotobiologice posedă o rezervă de energie, notabil mai mare decât substanța inițială, Timiriázov explică „rolul comic“ al plantei ce conține pigment fotosensibil (clorofilă), ca mijlocilor între astrul solar și viață, pe planeta noastră.

În ceea ce privește reacțiile fotobiologice, fiziologice, acestea sînt provocate în principal de lumina vizibilă, adică o porțiune destul de îngustă a spectrului radiațiilor electromagnetice (400—700 nm). În afară de fotosinteză, din categoria fotoreacțiilor fiziologice fac parte și cele neformaionale sau de reglare. În aceste reacții, lumina absorbită de pigment declanșează mecanisme de executare speciale ale plantei (apar mișcări specifice și o anumită morfogeneză a plantelor).

Reacțiile de fotoreglare decurg cu o mare eficiență datorită conjugării semnalului luminos cu reacțiile de fermentație. Evident, momentul esențial al fotoreglării este acela al interacțiunii pigmentului cu lumina și modalitatea transmiterii semnalului prin acest pigment în principalele direcții ale sistemului de reglare al plantei (genetic, trofic, ionic, hormonal etc.).

Reglarea dinamică a metabolismului se realizează atît prin influența directă cît și indirectă a luminii asupra activității fermenților. Astfel lumina transmite semnalul la diferite sisteme ale reglării endogene a metabolismului și aceasta determină în ultimă instanță caracterul și momentul manifestării răspunsului fiziologic.

Lumina capătă datorită fitocromului folosință pentru stimularea și inhibarea unor procese biologice. La plante fotosintetizante lumina albastră determină modificări specifice ale permeabilității membranei cloroplastului pentru A.P.G. (acid, fosfor glicerici) și trioze.

Rolul regulator al luminii albastre se manifestă atît asupra structurii cloroplastului cît și în organizarea și activitatea lanțului fotosintetic transportor de electroni.

S-a condus, lumina roșie și albastră și, probabil, lumina altor domenii ale spectrului, care este absorbită de plantă, îndeplinește simultan o funcție energetică și una reglatoare. Elucidarea influenței directe și indirecte asupra plantei a diferitelor raze din spectrul solar este practic o problemă inepuizabilă.

Filozofia și biochimia comparativă joacă un rol sintetizator și chiar concludent în dezlegarea tainelor organizării materiei vii.

BIBLIOGRAFIE :

- ATANASIU Lucian, FATIAN—GALAN Georgeta : *Progrese și perspective în biologie* Buc. 1977, pag. 41—65.
- PETERFI Ștefan, SĂLĂGEANU Nicolae : *Fiziologia plantelor*, Editura didactică și pedagogică, Buc. 1972, pag. 472—480, 603.
- SĂLĂGEANU Nicolae : *Fotosinteza*, Editura academiei R.S.R., 1972, pag. 95—101, 102.
- VERNET M. : *La productivité de la Bios P.H. ere In nucleus Paris*, Nr. 2, 1969, pag. 75—82.

Nicoleta CAIA
clasa a XII-a

ANECDOTE ● ANECDOTE ● A N E C D O T E ● ANECDOTE ● ANECDOTE

— Doctore, știți, sforăi atît de tare că mă trezesc singur din somn. Ce să fac?

— Culcați-vă în altă cameră !

— Am urmat sfatul dumneavoastră, doctore. Am înlocuit țigările cu guma de mestecat. Dar nu reușesc s-o aprind !

— Nu mai țipa, băiete. Ți-am și scos dintele.

— Știu, dar plîng pentru că acum va trebui să mă duc din nou la școală !

În sălile de instruire practică ale liceului, elevele noastre învață să apere sănătatea oamenilor

Universul prozei lui IONEL TEODOREANU

— M E T A F O R A —

Desprins parcă dintr-o „Dumbravă minunată“ sau coborât pe ploaia albă a unei livezi cu zarzări, un copil „cu părul buclat de culoarea castanelor sălbatice și obrații de măicuță, (...) îngîndurat ca o salcie ninsă“ pășește în literatură pe inocența unui extemporal.

„Iarna e o filă pe care un condei a scris Cling, cling, cling“... Și pana adolescenței deschide un nou univers artistic — „Universul Teodoreanu“.

Construită pe meditația asupra dimensiunilor estetice și morale ale vieții oamenilor, proza lui Ionel Teodoreanu dă la iveală eroi ai vîrstei de aur — copilăria și adolescența — și ai apogeei existențial — prima tinerețe.

Autorul reușește să dilate, pînă la transparență și să întrepătrundă sufletul puberului și adolescentului, dar mai ales reușește să transpună ciudatul acestor vîrste, mirificul lor mister.

El își exprimă propriul crez estetic, referitor la condiția romanului inspirat de vîrsta copilăriei :

„Poem și roman mereu suprapuse. Contopire de viață și de basm, să aibă lectorul mereu impresia miracolului posibil, ca în epocile evanghelice, deși acțiunea să fie în realitate contemporană.“

Fidelă acestui crez, opera lui Teodoreanu este o îmbinare delicată și uneori explozivă de flori, de zarzări și zîmbet, de iubiri pure și gesturi tandre, de lacrimi de tristețe și de fericire, de sunete melodioase de pian, de săruturi fugare și nopți alb-lunatic. Un grațios buchet de tinerețe, frumusețe, vis și realitate,

copilărie și maturitate, confuzie plăcut ademenitoare sau claritate albă — un buchet dăruit tuturor și în primul rînd tinerilor.

Formula literară originală găsită cu siguranță, atrage atenția încă de la primul volum — „Ulița copilăriei“ — carte în care am putea găsi o oarecare anticipare a viitoarei opere.

Viziunea fictivă asupra lumii copiăriei la granița cu adolescența, cu amestecul de vis și realitate, grație și stîngăcie reapare și se completează în magistralul ciclu „LA MEDELENI“.

Înclinația lui Ionel Teodoreanu asupra zonelor mai tulburi ale existenței este vădită în romanul „TURNUL MILENEI“ prin evocarea unor universuri sumbre și a unor fapte umane anormale.

Romanele de dragoste CRĂCIUNUL DE LA SILVESTRI și LORELEI sînt străbătute de accente melodramatice, pe tema nepotrivirii temperamentale. Tipul sensibil, visător, melancolic se înfruntă în iubire cu opusul său, omul „normal“, cu simț practic și robustețe sufletească și este învins.

Din volumele de memorialistică : ÎN CASA BUNICILOR, ÎNTOARCEREA ÎN TIMP, MASA UMBRELOR — volume ce se remarcă atît prin informațiile pe care le conțin cît mai ales prin farmecul evocării ; se distinge puternica impresie de sacru creată în „ÎN CASA BUNICILOR“. Acolo totul era cuminte, ordonat, bine stabilit, și nici măcar prezența năstrușnicului nepot nu poate să tulbure prea mult atmosfera de liniște.

IONEL TEODOREANU creează cadre și obiecte plăcute, atmosfere ce se sincronizează perfect cu evoluția eroilor. cu sensibilitatea interioară a acestora.

În *BAL MASCAT*, Andi este victima propriei tristeți, a unei filozofii amare, generată și însoțită de imaginea neplăcută a unui Iași ploios și mizerabil. Starea sufletească a lui ANDI se va schimba în mijlocul frumuseților naturii nude, la Mănăstirea Văratecului.

Mai târziu, starea de mulțumire a eroului. activitatea bogată, sentimentele noi și succesul marcat vor avea ca fond o imagine nouă a Iașului curat, luminos, de un confort plăcut.

Personajele sînt atrăgătoare, create uneori după modele reale, dirijate ireproșabil, înzestrate cu calități și comportări care le fac distincte. În capodopera *LA MEDELENI*, această distincție se realizează din plin. Doamna DELEANU (pentru care a servit ca model chiar mama autorului) este o femeie energetică, dotată cu uimitoare aptitudini pentru muzică, cu o dragoste egală pentru copii, însă cu o severitate maternă care o face să fie puțin mai intrasigentă cu adoratul Dănuț și mai duioasă cu Monica, trădîndu-se uneori în fața irezistibilei Olguța.

Domnul IORGU DELEANU este dimpotrivă, un om blajin, mereu bine dispus și incapabil să supere pe cineva, își iubește copiii fiindu-le mai mult prieten și tovarăș de năzbîtii decît tată, are o slăbiciune vizibilă pentru Olguța.

Apogeul este atins în crearea tipologiilor feminine în acest roman; *OLGUȚA* și *MONICA*. Evident că și ele sînt în contrast — prima brunetă, semănînd cu tinerețea mamei ei, cu o feminitate de amazoană, mîndră și profundă în sentimente, cea de-a doua blondă, plină de o fermitate duioasă, caldă, delicată.

Vorbînd despre ele, am putea spune că Teodoreanu a creat un înger de fată — Monica și un „drac îngeresc“ — Olguța.

Uneori personajele sînt desenate violent în alb și negru, arta lui I. Teodoreanu constînd în a găsi cît mai multe echivalente pentru aceste culori.

Pe lîngă aceste particularități, ceea ce dă specificul indiscutabil operei teodoriene este bogăția mijloacelor artistice.

Suflet sensibil, care se îmbină cu un talent spontan — Ionel Teodoreanu a construit și dăruit cu generozitate o lume pentru toate vîrștele și gusturile, o explozivă lume a metaforelor.

Un limbaj deosebit de ales, o exprimare niciodată vulgară și întotdeauna poetică dau autorului numele — *METAFOREL*.

Deseori metafora începe chiar din titlu — și atunci e simbolică — dînd naștere la interpretări multiple: *JUCĂRII PENTRU LILLY*, *ULIȚA COPILĂRIEI*, *LA PORȚILE NOPTII*, *BAL MASCAT*. *ARCA LUI NOE* sau titlurile a două volume din trilogia *LA MEDELENI*; *ÎNTRE VÎNTURI* și *HOTARUL NE-STATORNIC*.

Începînd cu „Jucării pentru Lilly“, unde fiecare notație e parcă o mică poezie, metaforele vor îmbogăți întreaga operă.

În descriere metafora este completă, amplă, demonstrativă, reușind să creeze o imagine eternă, căreia autorul îi va rămîne fidel de-a lungul întregului roman.

„*MONICA*, roșie ca suflată cu vaporos mărgean, (...) ședea turcește pe divan, (...). Părul ei de aur tumultos, înflorise în coc nipon, prins cu pieptenii doamnei Deleanu... În rumen revărsat pe păr, un pui de piersic înflorit, c-un paradis de aur pe creanga din vîrf, învelit de zeul livezilor cu chimonoul unei fetei, ca să nu-i fie frig peste noapte: visul unui poet japonez îndrăgostit de piersici“ — și, ca o concluzie definitorie: „Așa era Monica: o vigneta la începutul unei legende“.

Tot prin intermediul metaforei se încearcă surprinderea caracterului psihologic, însă nedefinit. Eroul volumului „În casa bunicilor“ — chiar autorul — „Cînd era mic visa și cînd era treaz; acum doarme și cînd nu doarme. Nuferi cresc, sau broaște în sufletul lui? Mai ales el nu știe. Se simte ca un fum, care se încolățește în semn de întrebare înainte de a se destrăma“.

Metafora însoțește gesturile, dîndu-le tandrețe, gingășie: „Prin vălurile moi și încilcitate, pieptenele vîslea ușor, ascultînd mai mult de melancolia ochilor decît de mîinile care îl purtau c-un scop practic. (...) Ochii doamnei Deleanu cunoșteau nuanțele buclilor lui Dănuț ca notele unei Nocturne de Chopin... Bucle castanii... Castanii pe dinafară: da. Dar cîte flăcări mocneau înăuntru! Cîte ape ruginii! Ce delicate chenare arămii ardeau pe marginile șuvițelor! (...) Dimineța (...) părul lui răsărea ca o grămadă de lalele — cînd arămii, cînd castanii — înflorite în grădinile somnului“.

Spontană și firească, uneori hazlie — „oale meditative“ — sau „mămăliguță poetică și adormită ca o poreclă moldovenească a soarelui“, metafora caracterizează orice: obiecte, oameni, sentimente, flori, soare, ochi. Uneori o metaforă este dezvoltată, alcătuiind un întreg moment construit pe un lait-motiv, cum ar fi „*Troița*“, desprinsă pe motivul zarzărului înflorit.

Această plenitudine de poet uimește, surprinde fără să plictisească, dimpotrivă atrăgînd. Opera teodoriană îl trădează onest pe omul care, la patruzeci de ani, răspundea unei întrebări nu în totalitate îndreptățită și unui apel pe care ar fi fost aproape imposibil să-l onoreze:

„— Domnule Teodoreanu, domnule Ionel Teodoreanu, de ce atîtea flori și atîția zarzări, atîtea curcubee, atîtea fructe, în loc să te ocupi de oameni și de viață? Fă-mi plăcerea, domnule Teodoreanu și scrie un roman informativ, fără stil, fără frumusețe, mizerabil, neglijent, în goana mare (...). Uită că ești poet. Uită că există lectori pe care să-i seduci (...)

— Așteaptă, domnule Ibrăileanu. Sînt prea tînăr pentru a renunța la talentul meu! La acest involuntar abuz“.

Marinela MUSTEA
clasa a XI-a — Lic. sanitar Bacău

Lorelei

Lui I. Teodoreanu

Mă plec
crenguții de zarzăr înflorită întii
sub privirea ochilor mari
ai copilului desculț care a sărutat un zarzăr
în livada proaspătă.
Mă înclin troiței de primăvară
dăruindu-i sincer
întîia mea iubire
ca adierea unei bucle bălane
pe un obraz de dimineață.
Îngenunchi
odată cu fata cu părul negru
lingă cireșele de mai
risipite în rătăcirea unui peron
și părăsite în ceață de lacrimi.
Sărut mîna de lumină
a unui Apollo încununat de zori
ca un sultan de argint,
și îi așez pe altar
prinosul de gînduri
țesute în fir de zare.
Cu apa „unui mare cîntec“
mă botez

Lorelei...

Marinela MUSTEA

Portativ

Ninge
Și fiecare fulg
De nea.
E o întîmplare.

Noapte,
Și fiecare stea
e un soare.

Plouă
Și fiecare picătură
E o lacrimă

Refren
Între ele fiind
Omul

Valentin BELCEANU
Clasa a X-a

TELEGRAMA DE STAGIU

În spital. Un salon. Cinci bolnavi. Elev practicant. Halat alb. Bonetă — fără. Picioare cizme 44 toc — PARTIZANU. Nasturi halat. 3 din 5. Mustată coadă rîndunică. Păr cărare centru-omoplași. Moral sănătos. Curaj nebunesc. Spirit inventiv. Bolnav pat 5. Horcăiește. Respirație stertoroasă. Rotit ochi. Puncte cardinale. Patru. Nistagmus debusolat.

ELEVUL — Stai blînd, tataie. Să nu dai în primire acu. Cimitir central locuri lipsă. Să-ți ridic moralul. Elev ridicat pernă și moral bolnav. Luat puls pat cinci bolnavi.

— Stai rău la moral, tataie. Schimbă poziția. Bolnav pat trei. Bătrîn. Adinamic. Trebuie făcut injecție. Elev practicant: Trîntit capac cutie seringi. Jos. Bolnavi pat 1—5 sărit picioare. Debandadă generală. Bolnavi curioși măduvă oase.

Elev practicant șucărit. Amenințat nu pistonează injecția. Făcut pensă două degete. Băgat mîna trusă. Înțepat cot ace seringă. Montat seringă. Aspirat. Schimbat ac. Îndreptat pat bolnav. Scăpat ac seringă jos.

— Răbdare. Îl găsesc. Imediat. Încurajat bolnav. Căutat patru labe sub pat. Găsit ac seringă sub noptieră bolnav. Elev — bolnav. Dialog:

— Tălică ai mai făcut injectante?

— Da.

— Da gălbenare avut-ai?

— Nu.

— Rău.

— Dacă n-ai să-ți dau eu? Nu e bine.

Schimbă ac seringă. Bolnav nerăbdător. Stat mult decubit ventral. Elev înapoiat cu seringă ac schimbat și riglă mîna. Elev practicant:

— Mai ai o țîră răbdare. Calculez diame-trele. Uf! Matematică imposibilă. Nu poți să faci nici o injecție. Cadran superoextern. Intern, sau la mijloc. Chestie grea. Logică. Interior! Nu! Exterior. Bolnav mai nerăbdător.

Elev practicant:

— Da! Tălică ce-ți pasă? Ce știi mata? Dacă nimeresc sciaticul? Ai? Nu mă înjuri? Toată viața. Ba-ți pui și descendenții în gardă. Să mă ciomăgească. Ce? Nu vă cunosc eu ce puteți? Stai în poziție de relaxare. Aterizez seringă pe mata. Elev repezit seringă în picaj perpendicular suprafață tegument dorsal bolnav. Bolnav gemut agonice. Elev doare cot. (Unde înțepat ace trusă seringi). Avut sînge rece. Comportat fioros. Nu descurajat bolnavul.

— Gata! Să-mi pupi mîna. Așa injecție faină nu ți-a administrat nimeni.

Bolnav dinamic pat 2. Trebuie dus radiologie. Elev certat asistentă. Asistenta aruncat bisturiu. Direcție elev. Elev trîntit ușă. Sărit var pereți. Elev rămas clanță ușă mîna. Patrulat coridor. Trecut jumătate oră. Întors salon. Asistentă lipsă. Prezentă infirmieră. Aruncat infirmieră, înjurături birjar. Suit bolnav căruț. Demarat furtunos. Trecut direct uși lift. Oprit partea cealaltă. Nerespectat prioritate dreapta intersecție chirurgie. Ciocnit frontal masa alimente. Bolnav stropit supă. Elev pierdut control căruț. Creat îmbulzeală. Accidentat liftieră. Căzut jos. Întors căruț. Fugit de la loc accident. Trecut o oră. Elev întors bolnav radiologie. Făcut ora 13. Terminat stagiul. Plecat flămînd școală.

Daniel ALMĂȘANU

ANECDOTE ● ANECDOTE ● A N E C D O T E ● ANECDOTE ● ANECDOTE

— Nu știu de ce, dar acum plămîni dumatăle se prezintă mai prost. Ai fumat zece țigări pe zi, așa cum ți-am spus eu?

— Sigur, doctore.

— Dar înainte, cite fumai?

— Nici una!

*

— Ce face bolnavul, soră?
— E încă sub narcoză.
— Scoate-l de acolo și trimite-l la culcare!

— De ce ai lipsit ieri de la școală?

— M-a durut stomacul, tovarășe dirigînte...

— Ei, și ce-ai făcut tu dacă te-a durut stomacul?

— Păi, am fost la doctor. la stomatologie!

*

Pacientul, de pe masa de operație:

— Poți să-ți scoți masca, doctore. Te-am recunoscut!

— Doctore, soful meu se simte foarte rău.

— Ați încercat să-i puneți termometrul?

— Da. Îl ține de ieri și tot nu-i trece!

*

— Doctore, am mereu senzația că sînt ciine.

— Și aveți de mult senzația asta?

— O, de mult. Încă de cînd eram un cățeluș.

„ORIZONTURI“ REVISTA LICEULUI SANITAR BACĂU
Profesor coordonator : IOAN NEACȘU

Lucrarea a fost executată la Întreprinderea
Poligrafică Bacău sub cd. nr. 5097-983
